

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

27.11.2025

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Kasvinsuojelun neuvottelukunnan jäsenet

KASVINSUOJELUN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS**Aika 27.11.2025 klo 13:00–15:00****Paikka** Ruokaviraston kokoustila Tsufe ja Teamsin välityksellä**Läsnä** Hartikainen Roosa (Metsäteollisuus), Jalli Marja (Luke), Jern Tove pj (MMM), Mäkelä Pasi (MMM), Mäkinen Kristiina (HY), Mäki-Valkama Tuula (Ruokavirasto), Poutanen Jari (Ruokavirasto), Sahin Taina (MMM), Santala Johanna (Ruokavirasto), Savonmäki Marja (MMM), Suursoho Marjut (Ruokavirasto), Terhonen Eeva (Luke), Tilli Kim (Ruokavirasto), Virtanen Mika (MTK), Ylioja Tiina (Luke)**ASIALISTA****1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen 13:00–13:05**

Kokous avattiin ja sen asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen 13:05–13:10

Edellisen kokouksen muistioon ei ollut lisäyksiä. Todettiin, ettei Puutarhaliitto osallistu enää neuvottelukunnan kokouksiin. Kysyttiin ehdotuksia uusiksi osallistujiksi ja Metsäkeskusta ehdotettiin.

3. Puutarha-, vilja- ja öljykasvien kasvintuhoojaesiintymät 2025,**Marja Jalli (Luke) 13:10–13:35**

Luonnonvarakeskuksen (Luke) kasvintuhoojadatasesitys perustuu kerättyyn dataan, sen arviointiin sekä tulosten tulkintaan. Tietoja ovat keränneet Luken ja Nylands svenska

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

27.11.2025

Viite

MMM 1567/06.01/2019

lantbrukssällskap rf:n Anne Nissinen, Erja Huusela, Jasmin Isotupa, Pentti Ruuttunen ja Marja Jalli. 2025 kasvukausi (Jokioisilla) alkoi aikaisin, kylvöt saatiin tehtyä toukokuussa, kunnes sää viileni heinäkuulle asti. Heinäkuussa alkoi pitkä hellekausi. Elokuussa sää oli vaihteleva. Sateet olivat runsaita paikoitellen, mikä vaikutti sekä kasvustoihin että tuhoojin.

Tuhohyönteiset: Vattukärsäkäs esiintyi paikoitellen tuhoja aiheuttaen sekä avomaalla että tunneliviljelyssä – alttiudessa on kuitenkin lajike-eroja. Traktorikäyttöistä hyönteisimuria kokeiltiin Suonenjoella näiden torjuntaan. Kirvojen talvimunia saatiin vadelman taimien mukana. Kirvat olivatkin lisääntyneet nopeasti vadelmalla aiheuttaen torjuntapainetta. Vattukuoriaista todettiin paikoitellen tunneliviljelyssä vadelmalla. Tyrnikärpäsestä oli joidakin havaintoja kesällä ja syksyllä, mutta esiintymisalue on kuitenkin laajenemassa kohti sisämaata.

Aineistoa ei valitettavasti ollut saatavilla vihanneskasvien tuhoajatilanteesta. Yleisesti ottaen viileä alkukesä ja rehevät kasvustot vähensivät kasvintuhoojia. Hyönteis- ja tautituhooja oli vähän ja paikallisesti ja torjunta oli siten melko helppo.

Peltokasveista viljoilla esiintyi hieman hyönteisvioletuksia, palkokasveilla oli tyyppisiä tuhojia mutta öljykasveilla tuhoajat olivat paremmin hallinnassa. Etanoita oli runsaasti. Kirppoja esiintyi hieman kevätiljoilla. Kirvat vaivasivat viljoja, mutta vioitus oli lopulta kuitenkin vähäinen. Tähkäsäiskeä todettiin vähäisessä määrin. Kahukärpäset olivat hyvin runsaita paikoitellen myöhään kylvetyillä kevätiljoilla sekä aikaisin kylvetyillä syysviljoilla. Syksyllä niitä todettiin paikoin runsaasti, mikä vaikuttaa ensi vuoden vioitustilanteeseen. Hernekääriäiset olivat runsaina paikoitellen – myös rehuherneellä. Kääriäisten esiintymistä seurattiin feromonipyydysten avulla. Härkäpapupiilokas on selkeästi jo vakiintunut maahamme. Sen vahinkoja todettiin paikoitellen runsaasti ja sen torjunta on hankalaa, koska toukat elävät siemenen sisällä. Laji leviää kylvösiemenen mukana.

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

27.11.2025

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Öljykasveilla esiintyi tavallista vähemmän tuholaisia, joten torjunnan tarve oli vähäinen. Kevätöljykasvien siemenen peittäminen suojasi hyvin kirpoilta. Rapsikuoriaisen torjunta osoittautui helpoksi vaatien vain yhden käsittelyn. Kaalikoita löytyi tavanomaista paljon vähemmän, mutta rapsipistiäisiä runsaammin. Etanoita ja kotiloita löytyi runsaasti kaikissa kasvustoissa kosteuden ansiosta – myös syksyllä. Tarhaturilas vioitti kasvustoja Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa. Laji onkin kaakossa esiintyvä. Aikuisen kuoriaisen etuosa on metallinvihreä ja peitinsiivet punaruskeat ja pituus noin 1 cm. Aikuinen turilas syö kukintoja ja lehtiä ja toukka syö juuria. Sen torjunta on vaikeaa. Keinoina on kastelu, maanparannus, muokkaus ja kyntö sekä biologiset sukkulamatovalmisteet.

Rikkakasvit: Rikkakananhirssi on yleistymässä. Itämistä todettiin jo toukokuulla säiden viiheydestä huolimatta. Saastunta voi helposti jäädä piiloon peltokasvien kasvustoihin. Sitä todettiin viljoilla, nurmilla, perunalla ja herneellä. Sen siemeniä joutuu peltoihin monimuotoisuuspeltojen siemenseoksissa ja hunajakukan seassa. Leviää myös rehujen, koneiden, maa-aineksen, oljen, eläinten ja tulvavesien mukana. Sitä on todettu kevätiljoilla, nurmilla, perunalla, herneellä, porkkanalla sekä öljykasveilla eniten.

Kasvitaudit: Touko-kesäkuun viileys vähensi tauteja, mutta sade vastaavasti lisäsi. Harmaalaikkua esiintyy haitallisesti maailmanlaajuisesti erityisesti syysvehnällä. Oireet näkyvät jo keväällä, mutta voimakkaammin vasta tähkälle tullessa. Meillä käytettyjen lajikkeiden kestävydestä tiedetään kovin vähän. Viileys hillitsi esiintymistä tänä vuonna, mutta tauti puhkesi lämmön myötä myöhemmin tähkävaiheessa. Ruskolaikkua esiintyi vehnällä sateen myötä. Se pystyy infektoimaan kaikkia maanpäällisiä osia koko kasvukauden ajan. Rengaslaikkua oli runsaasti alkukesän viileyden ja sateen myötä. Pantterilaikun oireet ilmenevät usein vasta tähkävaiheessa. Hellejakso edisti tautia. Ramularia-lehtilaikkua esiintyi runsaana sokerijuurikkaalla. Punahometta löytyi viljalla kosteuden ja lämmön myötä. Toksisuutta oli kuitenkin huomattavasti vähemmän kuin viime vuonna.

Kasvintuotannon osasto
Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date
27.11.2025

Viite
MMM 1567/06.01/2019

Palkokasvit: herneenlakastetta esiintyi kosteuden edistämänä. Härkäpavulla ongelmana olivat ruoste ja suklaalaikku erityisesti etelässä.

Olosuhteet siis vaikuttavat tautien esiintymiseen, mikään tauti ei ole missään vaiheessa kadonnut ympäristöstämme. Myös viljelykierto ja lajikevalinta vaikuttavat tautien esiintymiseen. Tautiseuranta ja viljelyhistorian tuntemus ovat tärkeitä.

Pohdittiin rikkakananhirssistä, ovatko ulkomaisten kerääjäsiementen käyttö riski, koska näiden alkuperää on vaikea saada selville. Todettiin, että Ruokaviraston Siemenyksikkö ja siementen välittäjät pyrkivät vaikuttamaan tähän riskiin, kun se vain on mahdollista. Siemenen alkuperänhän on oltava tiedossa siementen maahantuonnissa ja myynnissä. Jotta maisemapelloissa esiintymiselle voisi vaikuttaa, laji pitäisi nimetä haitalliseksi vieraslajiksi. Mm Luken kasvustotarkastuksissa pitäisi huomioida myös pavunlakaste-tauti, koska sen esiintymistä veloitetaan kartoittamaan EU:ssa. Suomessa on havaittu paljon mustikanlaikkupikari-sientä, joka tuhoaa mustikkasatoa.

4. Puustotuhot 2025, Tiina Ylioja (Luke)

13:35–14:00

Tietoja ovat koonneet Tiina Ylioja, Eeva Terhonen, Leena Aarnio, Katri Himanen, Otso Huitu, Riikka Linnakoski, Juho Matala, Markus Melin, Heikki Nuorteva, Anna Poimala, Suvi Sutela, Eeva Vainio, Ilkka Vanha-Majamaa sekä Werna Wahlman.

Tänä vuonna oli ensin lämmin jakso, sitten viileä osuus ja taas lämpöä, mikä vaikutti tuho-tilanteeseen.

Harmaanhomeen torjunta alkaa tulla vaikeaksi sallittujen kasvinsuojeluaineiden vähentyessä. Samoin resistenssin riski kasvaa. Olisi tarpeen saada uusia torjuntakeinoja. Kuusen siemenviljelyssiementä ei ole juurikaan ole varastossa, jolloin metsänjalostuksen hyödyt eivät siirry käyttöön. Synnä siemenkeruun heikolle kannattavuudelle ovat kuusen tuomi-ruoste ja käpykoisa. Kuusentuomiruosteen torjuntaan ei ole keinoja. Hirvikarkote Trico loppui kesken levityskauden kysynnän kasvettua.

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

27.11.2025

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Männyn uusimpia uhkia on sieni havuparikas ja sen aiheuttama etelänversosurma; alkukauden viileys hillitsi. Varsinais-Suomessa tauti tappaa männyn versoja, Ruotsissa se on jo taimisto-ongelma. Ruskovyökariste todettiin uutena syksyllä 2025 vuorimännyllä. Tauti saa neulaset karisemaan ja pahimmillaan kasvin kuolemaan. Tauti on laatutuhooja lain-säädännössä. Juurikäävät: kuusentyvilaho ja männynityvitervastauti. Torjuntakeinoiksi kehitellään ja tutkitaan mm virustorjuntaa ja männyn stilbeenipitoisuuden vaikutusta puun suojaamiseen.

Kirjanpainajan esiintymistä seurataan; Viileys hillitsi pitkään esiintymistä, eikä heinäkuussa saapunut lämpökään lopulta lisännyt sitä, paitsi hieman Etelä-Suomessa. Tuhot ovat siis vähäisiä jatkossa. Hakkuut hyönteistuhojen vuoksi keskittyivät eteläpuoliskoon maata.

Havununnaseuranta tehtiin feromonipyydyksillä. Edelleenkin laji ei ole aiheuttanut tuhoja. Talvehtiminen on jäänyt heikoksi. Lehtinunnaakaan ei ole todettu pyydyksistä, vaikka käytetty feromoni houkuttaa sitäkin.

Ilmoituksia kansalaisilta tuohavainnosta puilla oli vähemmän tänä vuonna. Ensi vuonna tutkitaan, onko Etelä-Suomessa paikallisten koivukuolemien takana tauti – syy voi olla kuivuus. Tuulituoja esiintyi Itä-Suomessa. Ei ollut merkittäviä maastopaloja.

Okakaarnakuoriainen on männyllä merkittävä tuhoaja. Kartoituksin selvitetään puupinojen vaikutusta esiintymiin. Torjuntakeinona kokeillaan saastuneiden puiden poistoa. Tästä ei saada vielä tuloksia tänä vuonna. Kuivuus, havuparikas sekä tyvitervastauti edistävät okakaarnakuoriaisen esiintymistä.

Hirvi järsii taimikoita eri puolilla maata. Muut hirvieläimet: näistä ei ole riittävän tarkkaa seuranta. VMI osoittaa pientä hirven kannan nousua, joten tuhotkin voivat lisääntyä.

Hirvet kaluavat talviruokana männyn ja kuusen kaarnaa. Männyllä tämä aiheuttaa laatu-vian, mutta kuusella lahovian ja kuoleman. Korvausten maksuehtojen takia

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

27.11.2025

Viite

MMM 1567/06.01/2019

metsävahinkoja ei aina ilmoiteta. Myyrät: tiedot ovat viime vuodelta, mutta tuhoja on odotettavissa tänä vuonna.

Vuorijalavalla versokuolemat ja *Phaeobotryon ulmi*. Sieni eristettiin huonokuntoisista vuorijalavista. Taudiksi epäiltiin jalavatautia, jota ei kuitenkaan löytynyt. *Phaeobotryon ulmi* voi ilmeisesti aiheuttaa tautia ympäristökijöiden vaikutuksesta (korkea lämpötila). Idän ja lepänlehtikuoriaisia esiintyi ennätysrunsaasti Ouluun asti. Saarnipistiäisestä todettiin paikoitellen. Se syö lehtilavat jättäen ruodit. "Kuusensilmukilpikirva" löytyi taas joulukuusiviljelmiltä sekä kuusen siemenviljelmiltä. Silmun näköiset kilpikirvanaaraiden kuoret jäävät jäljelle. Esiintyy viljelmillä, joissa puita leikataan.

2024 kesällä Pohjois-Suomessa männyiltä karisivat neulaset. Tänä vuonna ei ilmiötä esiintynyt.

5. Ajankohtaista kehittämisestä kasvinterveyden valvonnassa,

Marjut Suursoho (Ruokavirasto)

14:00-14:25

Ruokaviraston päämääränä toiminnassa on asiakslähtöisyys. Kun vastaamme asiakkaiden tarpeisiin, tarjoamme heille paremman palvelukokemuksen ja sujuvoitamme samalla omaa työtämme ja poistamme prosessien pullonkauloja. Kun otetaan huomioon Lean-ajattelu ja yritetään vähentää turhaa työtä, keskitymme miettimään, mitä asiakas meiltä tarvitsee ja hoidamme tehtävämme tehokkaammin.

Ruokaviraston kehittämistä hallinnoidaan jatkossa idea- ja projektisalkun avulla, joihin ideat ja kehittämistarpeet kerätään ja käsitellään Ruokaviraston prosessin mukaisesti. Kasvinterveydessä tapahtuu pienkehittämistä tiedon laadusta ja automaattisesta päätöksenteosta. Yhteisenä aiheena ovat mm mobiilikasvintarkastus, Salli sähköisen asioinnin kehittäminen, datankeruuteknologia sekä Salli 2 valvonnan kehittäminen. Lisäksi IT-järjestelmiä ja sähköisiä asiointikanavia kehitetään jatkuvasti, kuten Elmo, Touko, Mevi ja Traces.

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVÄRKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Kasvintuotannon osasto
Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date
27.11.2025

Viite
MMM 1567/06.01/2019

Kasvinterveyden kehittämisessä etsitään hyviä käytäntöjä ja tehdään kehitystyötä yhdessä verkostoitumalla alan toimijoiden, sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa yhteistyössä. Kehittämistä tapahtuu monissa eri paikoissa ja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Esimerkkejä pienkehittämisen kohteista ovat tarkastajan työlista (tarkastettavat kohteet ja näiden sijainti) ja Qlik-raportointityökalu (rekisteröidyt toimijat, myönnetyt luvat...). Yhteisistä kehittämiskohteista Sallissa selvitetään sähköisen asiainnin (esim. Touko-palvelu) pullonkauloja ja ratkaisujen vaikuttavuutta. Mobiilikasvintarkastuksen avulla pyritään tehostamaan kasvinterveyden valvontaa suunnittelusta raportointiin huomioiden riskiperusteisuus ja paikkatieto mobiilikäyttöisellä työkalulla. Sen avulla saadaan reaaliaikaisesti talteen mm tarkastuskohteet, toimenpidekohteet ja pyydysten sijainnit ja sitä hyödynnetään mm tuhuojalöydösten hoitamisessa. Selvitetään myös, mahdollistaako uuden teknologian käyttöönotto metsin kaukokartoituksen kasvintuhoojien varalta. Kehittämisen haasteena ovat tietenkin resurssit, mutta myös lainsäädäntö ja käytettävissä olevan tiedon laatu, valtionhallinnon ja EU:n mahdolliset jo olemassa olevat hankkeet.

6. Ruokaviraston paikkatietojärjestelmät kasvinterveyden valvonnassa,

Jari Poutanen (Ruokavirasto)

14:25–14:50

Paikkatietojärjestelmiä kehitetään monessa paikassa. Vähintään 15 v. sitten on todettu tarve paikkatietojärjestelmälle kasvinterveydessä. Aluksi tuotoksia käytettiin vain julkaisuihin. Käytössämme oleva järjestelmä on vaihtunut jo muutamaan kertaan: MapInfo > ArcGis > QGIS. Runkojäärätapauksen hoidon myötä todettiin tarve tarkemmalle menetelmälle, jota tarkastajat voivat käyttää. Paikkatietotiimi päätti QGIS ohjelmistoon perustuvan GeoCore-systeemin käyttöönotosta. Tavoitteena oli löytää paikkatietojärjestelmä, joka olisi kaikkien käytettävissä virastossa ja joka antaisi yhtenäisen ympäristön paikkatiedon hyödyntämiseen ja jakamiseen. 2020 piti määrittää konkreettiset tarpeet ja perustella ne. Aluksi todettiin kriittisimmät tarpeet ja verrattiin omiin ja valtionhallinnon

Kasvintuotannon osasto
Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date
27.11.2025

Viite
MMM 1567/06.01/2019

tarpeisiin ja tavoitteisiin. Kehittämistä tehdään osanen kerrallaan ja kokeilemalla ns. POC (Proof Of Concept) -kokeiluilla. Niillä testataan, onko kehityskohde toimiva käytännössä ja tullaanko sitä tavoittelemaan.

Ruokaviraston kasvinterveys asentaa feromoniansoja eri paikkoihin tuhoojien kartoittamiseksi. Niiden sijainti on tiedettävä ja ne on löydettävä. Lisäksi tulokset on kirjattava. Tavoite on saada kartalle kaikki löydökset ja tutkimukset sekä tulee voida piirtää kartalle saastuneet ja rajatut alueet. Seuraavassa vaiheessa luotiin pilvipalvelu suunnittelua ja aikaansaannoksia varten. Tarkastaja näkee kartalta, mikä alue tulee kartoittaa. Voi myös kirjata mikä ruutu on kartoitettu ja missä muut liikkuvat. Tieto siirtyy pilven kautta. Esimerkkinä jalavatautiepäily Helsingissä. Kerättiin Helsingin kaupungin tieto jalavaistutuksista, tarkastetuista kohteista, ilmoitetusta kohteista jne.

Kartalle on mahdollista saada myös historiatietoja aiemmista kartoituksista. Järjestelmä ei edelleenkään vastaa täysin tarpeitamme. Ja järjestelmien vaihtaminen kesken kaiken jarruttaa kehittämistä. Paikkatietodata ei ole yhteydessä valvontadatan kanssa. Velvoitteet dokumentointi ym. saadaan kuitenkin hoidettua.

Luken tutkimusprojekteissa on vastaavia tarpeita kuin Ruokavirastolla.

7. Muut asiat 14:50–14:55

ehdotukset uusista tahoista osallistumaan kokouksiin ovat tervetulleita.

8. Kokouksen päättäminen 14:55–15:00

kokous päättyi 15:05